

Kroniskt sjuka barn riskerar andningssvikt vid influensa

II Forskare från USA har studerat risken för barn med olika kroniska sjukdomar att drabbas av respiratorisk svikt i samband med en influensainfektion.

Kohortstudien bygger på data från 745 barn och ungdomar under 21 års ålder som vårdats på sjukhus i Philadelphia för en influensainfektion under perioden mellan 2000 och 2004. Av dessa hade 322 minst en kronisk sjukdom, som exempelvis hjärt-, lung- eller neurologisk sjukdom.

De kroniskt sjuka barnen var överrepresenterade bland de sammanlagt 32 barn som drabbades av respiratorisk

svikt. Riskökningen var särskilt kraftig hos barn med mer än en kronisk sjukdom. Bland barnen med en kronisk sjukdom löpte de som led av en neurologisk eller neuromuskulär sjukdom högst risk; dessa hade en 12-procentig riskökning att drabbas av respiratorisk svikt jämfört med friska

FOTO: SCIENCE PHOTO LIBRARY

Ge influensavaccin till kroniskt sjuka barn.

barn. Forskarna anser att riskökningen för barn med kroniska sjukdomar motiverar att de vaccinerar mot influensa. Man ställer sig därmed bakom rekommendationen från ACIP, en rådgivande amerikansk medicinsk kommitté, som rekommenderar amerikanska läkare att barn med vissa kroniska sjukdomar ska influensavaccineras.

Anders Hansen

anders.hansen@sciencecap.se

Keren R, et al. Neurological and neuromuscular disease as a risk factor for respiratory failure in children hospitalized with influenza infection. *JAMA*. 2005;294:2188-94.

Amerikansk konsensus om vikten av likvorundersökning vid MS-diagnostik

II Likvorundersökning har i flera decennier använts som ett kompletterande test utöver klinisk bedömning i diagnostiken av multipel skleros (MS). Tekniken förfinades och förbättrades under 1980-1990-talen.

I Europa genomförde The Committee of the European Concerted Action for Multiple Sclerosis, med representanter från tolv europeiska länder, under början av 1990-talet ett omfattande arbete för att nå konsensus om hur likvorundersökning kan användas på ett standardiserat sätt i MS-diagnostiken. Detta arbete mynnade ut i rapporten »Cerebrospinal fluid in the diagnosis of multiple sclerosis: a consensus report« (J Neurol Neurosurg Psych. 1994;57:897-902). Enligt

denna rekommenderades isoelektrisk fokusering (IEF) av parallellt analyserad likvor och plasma (med samma IgG-koncentration) för detektion av oligoklonala band i likvor som den undersökning som hade den högsta sensitiviteten i MS-diagnostiken (>95 procent). Kvantitativa test med bedömning av intratekal IgG-syntes (IgG-index) bedömdes ha något lägre sensitivitet (70-80 procent).

I samband med att nya diagnoskriterier (McDonald-kriterierna) för MS presenterades år 2001 har fynd på magnetkameraundersökning av hjärnan fått en alltmer framträdande roll. Likvorundersökningens plats i MS-diagnostiken har därefter ibland ifrågasatts av vissa, framför allt i USA. Behövs verkligen en

invasiv undersökning när vi har magnetkamera? Magnetkameraundersökning vid MS har god sensitivitet, men fynden kan vara svårtolkade och specificiteten är sämre.

Det är därför glädjande att man tagit upp den ovannämnda konsensusrapporten från 1994 och lanserar budskapet i Nordamerika. Likvorundersökning har fortfarande en plats i diagnostiken av multipel skleros!

Sten Fredrikson

sten.fredrikson@neurotec.ki.se

Freedman MS, et al. Recommended standard of cerebrospinal fluid analysis in the diagnosis of multiple sclerosis: a consensus statement. *Arch Neurol*. 2005;62:865-70.

Oroande data om nyfödda barn och smärta

II Peters och medarbetare ställer i ett aktuellt och välskrivet arbete frågan: »Leder neonatal kirurgi till ökad smärtsensitivitet senare i barndomen?«

164 barn för vilka större kirurgi planerades under de tre första levnadsmånaderna (>36 GW PCA) inkluderades i studien. Materialet delades in i tre grupper: en grupp med barn som tidigare inte genomgått kirurgi (kontrollgrupp, grupp I, n=129), en grupp som opererats tidigare, men i annat dermatom (grupp II, n=13), och en grupp med planering för kirurgi inom samma dermatom som tidigare (grupp III, n=22). Man bedömde att den kirurgiska stressen var av samma grad i alla tre grupperna.

Man fann att upprepade kirurgi inom samma dermatom innebar ett ökat perioperativt behov av analgesi (fentanylkonsumtion) samt att barnen hade högre

nivåer i serum av adrenalin och noradrenalin. Postoperativt hamnade barnen i grupp III högre på »comfort«-skalan och VAS-skalan och krävde mer morfin än kontrollgruppen. En liknande men inte så uttalad tendens iaktogs hos de barn som opererats tidigare men i annat dermatom. Här iakttog man framför allt ett ökat postoperativt behov av opioid samt högre noradrenalin-koncentrationer än för kontrollgruppen.

Sammanfattningsvis pekar dessa preliminära data på en möjlig kvarstående CNS-påverkan efter kirurgi, trots adekvat perioperativ/postoperativ anestesi/analgesi. Dessa data är visserligen preliminära men absolut oroande. Vår behandlingsarsenal vid olika typer av smärta är starkt begränsad i nyföddhetsperioden. Vårt mest använda analgetikum är morfin. Inte heller här finns idag

FOTO: SCIENCE PHOTO LIBRARY

Trots adekvat anestesi noteras ökat postoperativt behov av smärstillande medel hos barn som genomgått neonatal kirurgi.

klara data vad gäller optimalt administrationsätt och nytta i neonatalperioden.

Kanske är den bästa kunskapen vi besitter idag att ett nervsystem under utveckling är vulnerabelt och att våra möjligheter att minimera effekterna av våra vårdinsatser är begränsade.

Björn A Larsson

bjorn.larsson@ki.se

Peters JW, et al. Does neonatal surgery lead to increased pain sensitivity in later childhood? *Pain*. 2005;114:444-54.